

A PD 75797 számú OTKA-kutatás eredményeit összefoglaló részletes jelentés

A kutatás eredeti célja: Giambattista Vico életművének a XVIII sz-i olasz irodalom és filozófia kontextusában történő elemzése; e kutatás eredményeinek összegzése egy Vico és Dante életművét elemző monográfiában valósul majd meg. A célkitűzés eredeti megfogalmazásában is jeleztem a XVIII századi olasz irodalommal összefüggő vizsgálódásaimnak a Dante-kutatásaimmal való, kézenfekvő összekapcsolási lehetőségét: ennek megfelelően a tervezett kötetnek egyaránt fejezeteit alkotják majd általános Dante-tanulmányok, Dante *Monarchia* című politikai traktátusát ill. Dante XVIII századi olasz irodalmi és filozófiai recepcióját (értelemszerűen ideértve Vico Dante-értelmezését) elemző írások. A munkatervben 2009-re vonatkozólag a kutatásomhoz nélkülözhetetlen Vico-szakirodalom beszerzésére, tematikus rendszerezésére és feldolgozására vonatkozó célkitűzést sikeresen meg tudtam valósítani (a beszerzést mindenekelőtt a pályázatomhoz kapcsolódó könyv-vásárlási keret révén). Az ELTE BTK Olasz Tanszékének könyvtára 2009-ben többek közt az alábbi szakirodalommal gyarapodott: *Bollettino del Centro di Studi Vichiani* (XXXVIII évf., 2008/1-2 kötet); P. Girard, *Giambattista Vico. Rationalité et Politique*, Paris: PUPS, 2008; T. Carena, *Critica della Ragion Poetica di Gian Vincenzo Gravina*, Milano: Mimesis, 2001. A további, 2009-re vonatkozó célkitűzések közt szerepeltek egyes, a majdani tanulmánykötetet alkotó publikációk, melyeknek egy része – a tervekkel összhangban – közlésre került.

2010-re vonatkozólag Vico tudomány-, nyelv-, történelem-, és irodaloméleti téziseinek elemzését tűztem ki célul, folyamatosan szem előtt tartva a kutatásaim összegzéseképp publikálandó Vico- és Dante-témájú monográfia tervét. E célkitűzés is lényegében megvalósult. A II. részjelentésben felsorolt kutatók 2010-ben is folyamatosan láttak el kutatásaim szempontjából nélkülözhetetlen tanácsokkal és útmutatásokkal, valamint szintén nélkülözhetetlen, Magyarországon nem-beszerezhető anyagokkal. Az ELTE Olasz Tanszéke Könyvtárát 2010-ben gazdagító művek közül külön említést érdemel a Dante XVII-XVIII századi olasz és európai recepcióját elemző (az említett korszak nagy szerzőitől, így Vicótól is származó) írások kritikai kiadását közlő, általam recenzált *Dante oscuro e barbaro* című kötet (szerk. B. Capaci, Roma: Carocci, 2009). A Dante-kutatások terén is – szintén figyelembe véve a kidolgozandó monográfia szempontjait – több írást publikáltam, amellet, hogy a Magyar Dantisztikai Társaság tevékenysége keretein belül a *Monarchia* című mű magyar kommentárjának kidolgozásában munkatársaimmal (Sallay G., Acél Zs., Kaposi M.) 2010-ben sikerült kidolgoznunk e kommentár munkaszövegét.

2011-ben a fontosabb kutatási eredményeim közt szerepel a két alábbi Vico-cikk: „Vico e il Sant’Uffizio” [„Vico és a Szent Hivatal”], valamint „Vico contra Hobbes”. A Dante-kutatások terén a *Dante Füzetek*ben került közlésre az alábbi két tanulmányom: „Alle porte della città di Dite.

Analisi dei canti VIII e IX dell'Inferno" [„Dis kapuinál. A Pokol VIII és IX énekének elemzése”]; „Foscolo e Leopardi esegeti di Dante” [„Foscolo és Leopardi: Dante értelmezői”]: ebben a cikkben többek közt azt hangsúlyozom, hogy e két XIX századi gondolkodó szemléletében meghatározó volt Vico Dante-intepretációja; végül a *Letteratura italiana antica* című folyóirat a „L'etica dantesca secondo l'esegesi di Pascoli” [„Dante etikája Pascoli exegézise szerint”] című tanulmányom közölte. Mindezek jelentős lépéseknek tekinthetők a Vico-Dante monográfia megvalósulása szempontjából.

Nagy József